

end hvis man i Stedet for vil tage Vælgertallet. Der er saa lille en Forskel rundt omkring i Kredsene, som ogsaa det ærede Medlem nævned, at det i Virkeligheden ingen praktisk Betydning faar.

Derimod er jeg enig med det ærede Medlem i, at det er ganske urimeligt, naar man vil fastholde ved Landets Inddeling i Kredse at tage Hensyn til Befolkningstætheden, i Særdeleshed naar det slet ikke angives, paa hvilken Maade man skal tage Hensyn til Befolkningstætheden. Og man kan i Virkeligheden heller slet ikke sammenligne Befolkningstætheden f. Eks. i Hovedstaden med den Tæthed, med hvilken Befolkningen bor ude omkring i Landet. Det er to Begreber, der i Virkeligheden ere saa vidt forskellige, at man slet ikke kan tage det Hensyn. Dernaest er der det at bemærke, at den eneste Grund til at tage Hensyn til Befolkningstætheden er den, at Befolkningen, hvor den bor spredt, for en Del Vælgeres Vedkommende kan have noget længere til Valgstedet, men med Nutidens Kommunikationsmidler og i Særdeleshed i Betragtning af, at ordinært Valg kun foregaar hvert 3die Aar, spiller det ikke nogen som helst Rolle.

Men, som sagt, da navnlig sidste Del af Ændringsforslaget under Nr. 1 og Ændringsforslaget under Nr. 2 ere en Forringelse fra, hvad der foreligger, saa vil jeg, endskønt vi stemme mod Forslaget som Helhed, anbefale, at man ogsaa stemmer mod disse to Ændringsforslag.

Borgbjerg: De Bemærkninger, den højtærede Konseilspræsident fremsatte om, at han og Regeringen ikke vilde gaa med til Forholdstalsvalgmaaden til Folketinget, uden at Landstingets Sættelse samtidig ændres, betyde selvfølgelig noget, det betyder meget for Sagen og for den nuværende Regering, men det binder ikke fremtidige Regeringer, og Ordførens Udtalelser binde jo kun ham og det Flertal, han er Ordfører for, men ikke et fremtidigt Flertal. Det hjælper ikke, hvad den højtærede Konseilspræsident siger, at det er noget, der skal vedtages paa Valgloven, og at den gennemføres ikke af Landstinget alene, men her taler Folketinget med. Thi en Valglov kan gennemføres efter et Valg, hvor disse Spørgsmaal ikke have været de brændende, uden nogen som helst ny Appel til Vælgerne. Men Grundlovens Mening med sin Forskrift om, hvorledes Grundlovsændringer skulle foregaa, er netop, at Grundlovsprincipper ere af en saadan Vig-

tighed, at de ikke kunne forandres, uden at der er Garanti for udtrykkelig Appel til Vælgerne. Det er den store Forskel. Man kunde tænke sig et Stemningsvalg, det har man set i andre Lande, det kunde man ogsaa faa her, skønt vor Befolkning dog heldigvis ikke plejer at være saa stemningsbevæget som andre Steder. Man kunde faa et Valg paa et eller andet Spørgsmaal, der skød sig frem og blev brændende — vi kunde f. Eks. — i sin Tid — have faaet et Valg paa Pryglestraffen —, og en eller anden Politiker kunde finde sin Interesse i at skyde et eller andet Spørgsmaal frem, som der kunde rejses en døgnvarig Stemning paa, saa at man derved kunde faa et Flertal sammensat paa en Maade, man ellers slet ikke kunde tænke sig, og saa kunde man benytte dette Flertal, valgt paa et helt andet Spørgsmaal, til Gennemførelse af en Valglov i den Retning, vi frygte for, og som gik ud paa en fuldstændig Omkalfatring af Grundlaget for Folketinget, uden at Landstinget samtidig blev forandret. Men det er ganske i Strid med Grundlovens Tankegang, hvorefter Grundlovsprincipper kun kunne og maa forandres efter en Appel til Vælgerne, hvor netop dette Spørgsmaal har været forelagt dem. Derfor gælder den højtærede Konseilspræsidents Henviisning til Valgloven efter min Mening ikke noget.

Den ærede Ordfører henviste til min Motivering af Kompromisset i 1905—06. Jeg har selv henvist dertil. Men det er den ærede Ordfører og hans Meningsfæller, der gaa fra dette Kompromis, som den Gang bestod, og saa maa vi jo ogsaa erklære os løste derfra. Thi naar man fra Venstres Side udelader en Hovedbestemmelse, der var Grundlaget for dette Kompromis, kunne vi heller ikke føle os bundne deraf. Det, vi lagde Vægt paa ved dette Kompromis, var, at det blev slaaet fast, at Valgkredsene skulde være nogenlunde lige store. Det tjente ikke Venstre til Ære den Gang, at det holdt saa haardt at faa det fastslaaet, det tjente ikke Venstre som demokratisk Parti til Ære, at de for enhver Pris vilde søge at finde en Udvej til at gøre visse Kredse i Landet betydelig større end andre Kredse og derved give visse Vælgere en betydelig større Indflydelse end andre Vælgere — det tjente ikke det Parti til Ære, som principielt var Tilhænger af den lige og almindelige Valgret. Vi maatte regne dermed, vi kunde ikke komme ud derover, indtil vi endelig fik Venstre til at fastslaa den grundlov-